B. N. C
FIRENZE
1065
31

1065. 11

1065

IACOBI SIRMONDI
Soc. IESV Preſbyteri
ANTITRISTANVS II.
ſiue
AD IOAN. TRISTANI SANCTAMANTII
Antidotum
RESPONSIO.

PARISIIS,
Apud SEBASTIANVM & GABRIELEM CRAMOISY fratres, viâ Iacobæâ.

M. DC. L.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

BIBLIOTECA NAZIONALE FIRENZE

ANTITRISTANVS II.

ſiue

AD IOAN. TRISTANI SANCTAMANTII Antidotum RESPONSIO.

REDEO ad te, iterumque te alloquor, mi Triſtane, ſpe quidem non integra, ſed nonnulla tamen aſſenſus & approbationis tuæ. Etſi enim poſtquam Epiſtolæ tuæ reſpondi, ſtatueram apud me, ſi quid ampliùs ſcriberes: non reſpondere, atque in hac me ſententia magnopere confirmarat virulenta & peſtilens Antidotus tua, eo quòd caſſa mihi apud te, atque irrita de-

inceps futura omnia viderentur, quem nec orationis meæ lenitas, nec rationum momenta permouiſſent; duo me tamen vt conſilium mutarem, teque affarer iterum inflexerunt. Vnum, vt quia ſollicitum & anxium eſſe te audiebam, quodnam Romæ de illa tua Epiſtola fuiſſet iudicium, deſiderio ego tuo, cui ſatisfacere poteram, non deeſſem. Alterum, vt quia rumor increbruerat, poſterioris huius libri auctorem te reuera non fuiſſe, ſed alterum quempiam quem mercede conduxeris; experirer pro iure amicitiæ noſtræ, ſi quid poſſem, quo ea quæ imperitè in illo, vel impotenter ſcripta ſunt, iſti potiùs Subadiuuæ tuo imputanda docerem, quàm tibi, culpámque in te, ſi qua fuit, hanc fuiſſe, quòd cauſæ non bonæ patronum adſciueris non optimum. Quòd igitur has partes

ita ſuſcepi, amoris fuit, vt vides, in te mei, conſtantiſque beneuolentiæ: prudentiæ tuæ nunc erit, prouidere, vt ſi quid erit noxæ, quod amoliri à te non poſſim, id tute nimis adamando aut adprobando ne facias tuum. De Epiſtola ergo tua, quid ad nos Roma perlatum ſit, ex Lucæ Holſtenij V. C. litteris Idibus Maij datis cognoſce. Sic ad nos enim poſt alia ſcribit. *Comparuit deinde Triſtani inclemens ſanè & inhumana Epiſtola, quæ omnes humanitatem cum litteris hîc profitentes, & nomini laudique eius ceteroquin fauentiſſimos, non leuiter offendit. Quæ enim, bone Deus, animi impotentia eſt, tantillam ob rem tam grauiter & acerbè ſtomachari, & cauſam non rationibus, ſed conuitiis euincere conari? Quo magis miranda eſt tua illa prudens in reſpondendo modeſtia, digna ætate, atque ordine illo, digna fama ac nomine tot*

meritis in rem litterariam parto. Poſſem alteras quoque litteras proferre, viri illuſtris, Romanique Exconſeruatoris, de quo tecum ſæpè mihi cum laude ſermo fuit. Sed cùm ore omnium Holſtenius loquatur, nihil eſt opus, neque tu opinor vehementer deſideras. Quòd ſi de Epiſtola tua Romæ hoc fuit iudicium, quanto ſeuerius de Antidoto, quæ multo tetrior eſt, putas futurum? Non exaggerabo pudorem tuum. De conuitiis enim & maledictis tuis nihil dicam, quæ probari illic non poſſe iam intelligis. Quo tandem riſu excipi par fuit inconſultam ac ridiculam planè τῆς αὐθαδείας excuſationem, quam in primo limine poſuiſti? Dixeram ego, te αὐθάδη à quibuſdam dictum, ſed mihi non perſuaſum. In hoc vno vocis meæ teſtimonio liquida & aperta erat obiecti criminis depulſio.

Tu verò non ſolùm hac defenſione non es vſus, ſed toto contrà libro ſic agis, ſic loqueris, quaſi αὐθάδη hominem exprimere velis, nobiſque de te id ipſum perſuadere quod credere nolebamus. Quid enim aliud ſibi vult illa, quam in operis fronte tibi arrogas, *hominis verè Chriſtiani, nobilis, antiquæ ac notiſſimæ ſtirpis, nullius in quemquam iniuriæ ſibi conſcij* magnifica oſtentatio? Quid altera huic ſimilis in operis calce, vt primis vltima reſpondeant, tot inter propinquos & adfines tuos, vtriuſquè ordinis Antiſtitum, Heroûm, Martiſque, vt appellas, commilitonum ſplendida commemoratio? Mitto triumphantem de Cochlea Echinum, hoc eſt, de Sirmondo Triſtanum, eximium illum ducem, qui *non arte duntaxat & dolo pugnat, ſed genio & Marte decertat.* qui *non ſcorpionis more cauda ferit, ſed vt fortem*
Pag. 5.
Pag. 80.
Pag. 44.
Pag. 70.
Pag. 27.

virum decet, erecta fronte atque animo caput audacter petit. Mitto cetera generis eiuſdem. vnam hanc venuſtulam & elegantiarum plenam orationem tuam recognoſce. *Equidem,* ais, *Sirmonde, exiſtimationi tuæ iniuriam facis, qui dulcè crepitantibus Vraniæ meæ crepidulis obſtrepas, tibi quidem importunis, verùm reliquis Deorum gratiſsimis.* Hîc ego te, Triſtane, interrogo, non vnde tam lepida verba furatus ſis, ſed vtrum tibi congruere illa exiſtimes, an homini, qui ſibi placeat, ſibi plaudat, ſibi ſit pulcher, & quæcumque ſunt alia, quibus deſcribi αὐθάδης, & coloribus ſuis depingi ſolet. Quòd ſi glorioſi ſunt iſta, ſeſéque oſtentantis, nimis profectò credulus es, ſi delicatis Romanorum auribus crepidularum iſtarum ſtrepitum placere poſſe confidis. Vide ne iudicium tuum potiùs reprehendant,

Pag. 70.

cùm αὐθάδειαν à te, quam depreca-ris, non purgari ſed probari ani-maduertent. Sentio te, Triſtane, nonnihil iſto congreſſus noſtri præ-ludio commoueri, longámque tibi ac moleſtam luctam ominari, ſi An-tidoti tuæ ſingula pariter excutiam. Nec difficile ſanè foret oſtendere te, cùm multa garrias, multáque effundas & inaniter effutias, nuſ-quam non aut βατταρίζειν, aut βεργαΐ-ζειν, id eſt, aut nugari vbique, aut ſincerè non loqui. Ceterùm noli conturbari. Cum vetere amico a-gam mitiùs, compendiumque ope-ræ faciam, vt nec ſingula perſequar, & in iis quæ attingam, indulgen-tiam meam lenitatémque non de-ſideres.

VIS igitur, quoniam à primo capite, hoc eſt, à Triplicis nummi titulo rurſus ordiendum eſt, in hoc vno non vnum, ſed multiplicem

tuum, vel illius qui operam tibi locauit, batariſmum agnoſcere? Quæſtio erat, ſi meminiſti, recténe à me contrà quàm ſentiebas, ac Latinè dictus ſit triplex nummus. non qua notione triplicia illa dici mos eſt, in quibus tria quædam ſunt, quæ ad vnum idemque quidpiam referantur, vt in Chimæra, Scylla, Geryone, ac Cerbero videre eſt: ſed quo pacto Triplex Grammatici de ternario quolibet ab optimis ſcriptoribus vſurpari docent. Quod cùm plurimis à me clariſſimíſque exemplis ſic eſſet cōfirmatum, vt quid contra hiſceres non haberes: inueniſti tamen abundans doctrinæ magiſter quod nos doceres, totumque nobis Palæphatum effudiſti, vt ſciremus vnde nomen Chimæræ, Scyllam quæ monſtra componant, Caſtorum oua quid denotent, quid in Geryone, aut in Cer-

bero, corpus caputve tergeminum: quæ omnia diceres, an taceres, ad rem noſtram nihil intererat. Atqui hoc eſt, Triſtane, quod βατταρίζειν dicebamus, extra chorum, quod aiunt, ſaltare, & ἀσκωπαιδεξάζειν. Quare deſine tandem nugari, & præcipitem de Triplici nummo cenſuram reuoca ſi ſapis. Atque vt aliquam in poſterum ſpem oſtendas, poſſe te, vbi de Latinitate lis erit, inter iudices audiri, σόλοικα iſtæc primùm, quæ tibi nuper exciderunt, cùm portas *domi* pro domus, Pag. 22.
diuerſæ nummos *chronologiæ* pro eo quod eſt diuerſæ ætatis aut temporis, & Caſtores quos ex ouis editos dicere debebas, ex *ouibus* dixiſti, & quod quæ nummorum ectypa Pag. 32. 34.
dicenda ſunt, *ectypas* paſſim vocas, 40. 41. 49.
atque alia eiuſdem notæ innumera, quibus libri tui ſcatent, da operam vt emendes. Alioqui, ſi vſque adeo

te amas, vt hæc quoque defendas, & nuſquam errare te putes, crede mihi, Triſtane, nimis innocens es, vt innocens videare.

De Titulo, quem in multas paginas diduxeras, paucis vt vides abſoluimus. In Anaſtaſi quoque, quam pari garrulitate exporrigis, longiores, niſi tu cogas, non erimus. Dixeram, in Chriſti nummo, cuius aduerſæ partis titulus eſt ANACTACIC, nomen id proprium fuiſſe Templi rotundi, quod titulo ſubditum cernebatur. Quod hîc in Epiſtola tua reprehenderes nihil habuiſti, ne in Antidoto quidem nunc habes. Attamen vt aliquid vellices, Hieronymi teſtimonia, quibus coniecturam meam firmaram,
Pag. 39. Vauaſſori noſtro me debere cauillaris. Ille verò, Triſtane, mihi accepta refert, & mihi debere ſe prædicat. vtri potiùs credendum eſt?

Deinde verba Hieronymi ad Pammachium, *cùm de Anaſtaſi pergeretis ad Crucem*, quæ de Ioanne Hieroſolymitano & de Epiphanio perſpicuè ſcripta ſunt, non de illis, ſed de Hieronymo ipſo vis accipi. At quis tibi credet, Hieronymum, ſi de ſe cum aliis loqueretur, *cùm pergeremus* non dicturum? Erras ergo ipſe, dum errores noſtros inſequeris. atque in hoc etiam erras haud dubiè, quòd Anaſtaſim à me dictam arguis, quæ Anaſtaſis non erat. Vbinam enim, & quando? Anaſtaſim ego id Templum dixi, quod rotunda forma in reſurrectionis loco ſubſtructum fuit, an hoc verum negas? At credidi, vt ais, Anaſtaſim templum, quod à Conſtantino conditum non inficiaris, magnificum illud Templum fuiſſe, quod princeps idem alteri proximum erexit, quodque Conſtantini

Pag. ead.
Pag. 29. 30

baſilica eſt appellatum. Quid tu igitur, Triſtane, adeóne in hiſtoria es hoſpes, vt neſcias non duo ad Chriſti ſepulcrum à Conſtantino exſtructa fuiſſe templa, ſed vnicum, cuius duæ fuerint partes? At hoc apertè docet Euſebius libro III. de vita Conſtantini. vbi templum ab eo conditum deſcribens, exorſum narrat à Dominico monumento, tamquam à capite & præcipua parte totius ædificij. tum deinde longiſſimas hinc inde porticus adieciſſe, ac portas demùm tres in fronte Solem verſus orientem impoſuiſſe. totámque narrationem his verbis concludit, Τὸνδε μὲν οὖν τὸν νεὼν σωτηρίου ἀναστάσεως ἐναργὲς αὐτὸν μαρτύριον βασιλεύς. *Hoc itaque templum velut ſalutaris reſurrectionis illuſtre teſtimonium excitauit Imperator.* Quibus ex verbis intelligere eſt, & templum vnicum fuiſſe, & toti templo ſicut

hodie à ſepulcro nomen eſt Hieroſolymis, ita olim fuiſſe ab Anaſtaſi. Anaſtaſis proinde quos dicebant Diacones, vt Sabinum in Synodo Mennæ, & Athanaſium de quo Theophanes anno III. Marciani, non à Templi parte, vt putas, ſed à toto nomen eſſe ſortitos. Iuſtinianum denique, vt hoc te quoque non lateat, cùm in Nouella XL. τὴν πασῶν ἐκκλησιῶν ἁγιωτάτην Ανάστασιν, *omnium Eccleſiarum ſanctiſſimam Anaſtaſim* vocat, & Theophanem eumdem anno Leonis XV. cùm Eudociam narrat, Hunerici regis coniugem, ex Africa profugam, Hieroſolymis obiiſſe. πάντα τὰ αὐτῆς καταλείψασαν ἐν τῇ ἁγίᾳ Αναστάσει. *ſuis omnibus ſanctæ Anaſtaſi relictis*, de tota item Conſtantini Baſilica interpretandos. Quare vniuerſa, quæ de hoc capite in ſpeciem, vt videbantur, non aliena ob-

iecera, repulſa ſunt penitùs & exploſa. Cetera enim, quæ de Blachernarum templo apud Conſtantinopolim, aut de Dominico aureo Antiochenſium, déque aliis id genus proſequeris, cùm ad rem noſtram nihil attineant, cur in caſſum nos morentur? Vna eſt tamen typis à te mandata Chriſti Domini effigies, de qua ſilere an loqui debeam neſcio. Vereor enim, ne inſigne hîc facinus tuum doleas deprehenſum. Sed quo minùs doleat, in aurem dicam, & remotis arbitris, ne quis exaudiat. Num meminiſti, Triſtane, cùm quarto abhinc anno Roma reuertiſſem, túque ad me tuo tunc more veniſſes, me inter cetera duo tibi ſacrorum nummorum ectypa, quæ à Cardinali Barberino acceperam oſtendiſſe, tibique, quoniam vtriuſque generis paria erant duo, alterum dono dediſſe? Ectyporum iſto-

iſtorum, quæ tua nunc ſunt, & penes me anteà fuerunt, vnum, vt ſcis, Chriſti faciem hinc refert, inde templum Anaſtaſim, quemadmodum in nummo Paſqualini. Sed hoc tamen intereſt, quòd in illo viuentis facies expreſſa eſt, in hoc vita functi, & quòd hic illo planè deterior eſt atque recentior. Alterum id ipſum eſt prorſus quod in Antidoto exhibuiſti, Emmanuelis Chriſti, & Magorum trium. De quo quidem cùm ſedulò multa narres, quale & quantum ſit, à quo acceperis, & vnde ad illum à quo habes peruenerit, mirari ſubit, quamobrem in tam rari nummi editione, nullam conſimilis ectypi tui, quod glorioſum erat tibi, nullam mei, quod grati fuiſſet animi, facere mentionem. Niſi fortè verum eſt quod ſuſpicamur, & bellè diſſimulas, ectypi iſtius, quod repræſen- Pag. 41. 42. 43.

tas, & binorum noſtrorum, quæ tecum partitus ſum, tametſi paulò maius illud tibi viſum eſt, vnum reuera idémque archetypum fuiſſe, quod Cardinali Barberino ceſſerit poſt Boncompagnum. Quocirca, vt paucis & in aurem iterum dicam, Triſtane, aut fallere hîc voluiſti, aut falſus es.

TRANSEAMVS nunc ergo redeamúſque ad Peparethium tuum, noſtrúmque ad Perperenium. Ac ne qua ſit mora, quoniam nos breues tuî cauſa eſſe conuenit, & lectorum, quibus tædio foret, præſertim repetita iiſdem de rebus prolixitas: quid eſt quod reſtituendi apud Plinium pro Præparentio Peparethij, auctorem primum ais fuiſſe, non Petrum Daneſium, vt dixeram, ſed Ferdinandum Pincianum, cùm Pincianus ipſe te refellat, qui obſeruationes ſuas ſe dire-

xiſſe teſtatur ad Frobenianam Plinij editionem anni M. D. XXXIX. quæ totis ſex annis poſterior eſt Daneſiana? Quid eſt rurſum, quòd inter Peparethij approbatores Bartolomæum quoque numeras Honoratum? *Cede*, inquis, *duobus iuxta Honoratum, qui ſex alios perlegerat, emendatiſſimis Plinij manuſcriptis, quorum alter ad Cuiacium, alter ad Chiffletium pertinebat.* Quid ais, ô Triſtane, vigilánſne an dormiens hæc ſcribebas? tantúmque in te potuit tuus ille adminiſter, vt Plinianæ editionis auctorem ipſi crederes fuiſſe Honoratum typographum, non medicum Dalechampium, qui ex ſex Manuſcriptis quos legerat, non in duobus, vt ſcribis, Peparethium à ſe repertum narrat, ſed in vnico Chiffletiano? Quàm multa in vnum errata! Verùm hæc præ iis quæ ſequuntur ludicra & leuia. Capitale

Pag. 48.
Pag. 46.

eſt quod in Iulium Pollucem admiſiſti. Dixeram ego, Pollucem de vino Peparethio, vbi eius meminit, præter nudum nomen nihil habere. Et verò quid aliud eſt Onomaſticum quàm nomenclatio? At tu contrà, & optimum ab illo vinum dici affirmas, & vt nos conuincas, locum Pollucis integrum proferri iubes. Proferatur ſanè. iube recitari. Καὶ ὁ τούτου, ais, ἄριστος Ἀρισταῖος, &c. *Et huius optimum Ariſtæum*, & cetera deinceps. O inſidum & ſtupidum Triſtane, anagnoſtem tuum! qui non ſenſerit hæc pendere de ſuperioribus, nec periodi eſſe principium quod quærebatur. Reddi ea iube quæ omiſit. mox & Pollucis mentem & hallucinationem tuam intelliges. Hinc enim ordiendum erat. Καὶ ὁ μὲν οἶνος, Θάσιος, Χῖος, καὶ ὁ τούτου ἄριστος Ἀριούσιος, Μενδαῖος, Μενδήσιος, Ἰσμαρικὸς, Λέσβιος, Πεπαρή-

θιος, Χαλυβώνιος, Πελλαῖος, Πράμνειος, Μαρωνίτης. *Et vinorum quidem nomina, Thaſium, Chium, & huius optimum Aruiſium, Mendæum, Mendeſium, Iſmaricum, Lesbium, Peparethium, Chalybonium, Pellæum, Pramnium, Maronium.* Iam perſpicis, me tacente, in verbis Pollucis ἄριστον illud quo triumphabas, neque ad Peparethium, neque ad cetera vina referri, ſed ad Chium duntaxat, cuius cùm diuerſa eſſent genera, quod optimum erat Aruiſium dicebatur. Athænæum audi libro primo extremo, Χαριέστερος δ' ἐστὶν ὁ Χῖος, καὶ τοῦ Χίου ὁ καλούμενος Ἀριούσιος· διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσὶ τρεῖς. *Gratius autem eſt Chium, & quod è Chio Aruiſium vocant: cuius tres ſunt differentiæ.* Quæ cùm ita ſint, quid iam tibi apud Pollucem de vino Peparethio reſtat præter nomen? Iam verò Hermippi verſus, in quibus vinum hoc à Baccho dam- Pag. 52. 53.

natur, quàm negligenter, & quàm inconſideratè tractaſti? Primùm enim, quòd duodenos à me fruſtrà citatos quereris, cùm duo tua ſententia ſufficerent, oſtendam neceſſarios omnes fuiſſe. ac potuiſſe te, ſi attentè omnes legiſſes, culpas vitare in quas incurriſti, & ideo incurriſſe, quòd eos non intellexeris. Patere igitur omnes iterum ex Athenæo tua cauſa recenſeri.

Μενδαίῳ μὲν ἐνουροῦσι καὶ τοὶ θεοὶ αὐτοὶ
Στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. Μάγνητα δὲ
μειλιχόδωρον.
Καὶ Θάσιον, τῷ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν
ὀδμή·
Τοῦτον ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι
ἄριστον
Τῶν ἄλλων οἴνων μετ᾽ ἀμύμονα Χῖον
ἄλυπον.
Ἐστι δὲ εἷς οἶνος, ὃν δὴ Σαπρίαν καλέουσι.
Οὗ καὶ ἀπὸ στόματος στάμνων ἀνοιγομενάων

Οζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑα-
κίνθου,
Οσμὴ θεσπεσία κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑψερε-
φὲς δῶ.
Αμβροσία καὶ νέκταρ ὁμοῦ τοῦτ' ἐστὶ
τὸ νέκταρ.
Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν τῇσι θα-
λείῃς
Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ
Πεπαρήθου.
*Mendæum ipſa etiam cæleſtia numi-
na potant,*
*Mollibus in ſtratis, & quæ Magne-
ſia gignit*
*Lenia, tum Thaſium mali quod ſpi-
rat odorem.*
*Hoc ego præ cunctis excellere cenſeo
vinis,*
Inculpatum ſi demas & nobile Chium.
*Eſt & vinum aliud, Sapriam quod
nomine dicunt,*
*Cuius aperta cadi ſummi cùm labra
pateſcunt,*

Et violas olet, atque roſas, ſuauémque hyacinthum,
Et celſas diuinus odor circummeat ædes.
Ambroſiæ ſimul eſt & nectaris hoc vice nectar.
Hoc epulas inter potandum fundere amicis
Vſque meis opus eſt, inimicis de PEPARETHO.

Quàm ridiculus, Triſtane, hîc fuiſſem, ſi quod in Iulij Pollucis teſtimonio à te factum reprehendi, hoc ipſum imitarer in Hermippo, eiuſque citandi quod ſuades facerem hoc initium, τούτου χρὴ παρέχειν, &c. *Hoc præbendum eſt?* Quis enim quo de vino Bacchus loquatur ex duobus his verſibus coniiceret, ſi nunc etiam, poſtquam alios qui declarant adiunxi, nondum intelligis de Sapria tantùm vino loqui, cùm amicis hoc dari iubet, non de aliis quibuſ-

quam, vt falsò auguraris, quia de vno ſermonem eſſe τούτου pronomen oſtendit? Itaque non abs re, vt vides, Hermippi verſus integros deſcripſi, ſed tu vitioſa & aliena hos interpretatione deprauaſti. Quid enim fingi potuit incredibilius, quàm diſſimilem adeo ſuî Bacchum induci, qui amore ſcilicet caſtitatis, & odio libidinis, Peparethium vinum, quòd ad hanc excitet, amicis ſuis interdicat? Itáne porrò, Triſtane, clientem tuum defendis? Nam quid opus eſt à nobis illum accuſari, cuius tu ipſe probra & dedecora confiteris? Cuius vim & ferociam, lethaleſque ictus prædicas, hunc tu à nobis credi vis innocentem? & qui exitio futurus aliquando eſſet potus Heraclio, hunc Ptolemæo regi laudatum ſuaſúmque ab Apollodoro? Quanto autem conſultiùs ac plauſibiliùs, quam

hactenus operam nequicquam impendis Peparethio, hanc modò transferres ad Perperenium? ad cuius laudes explicandas, præter illa quæ à nobis audiſti, nouus en tibi campus aperitur ex M. Aurelij & L. Commodi nummis tribus pulcherrimis, in quibus Perperæ vrbis, Perperenorumque gentis nomina collucent? quorum ectypa, ex Pyrrhi Ligorij de nummis Græcorum opere manuſcripto, quod Romæ in Muſeo Farneſiano aſſeruatur, deprompta, fidelitérque ad autographum delineata, opportunè ad nos ſingulari beneficio miſit idem Holſtenius. Sunt autem huiuſmodi.

M. AVRELII ANTONINI.

L. AVRELII COMMODI.

COMMODI EIVSDEM.

Aude nunc igitur, Triſtane, tuam hîc nobis induſtriam exere, & qua in hoc genere polles ἀγχίνοιαν ac ſolertiam explica. Nec enim dubitamus, quin vbi animum adieceris, multa nobis recondita vulgóque ignota patefacias, atque ex his Bacchi eiuſque ſymbolorum ſimulacris, quæ in nummis pariter emicant, aliquid elicias, vnde Perperenam doceas, non vini modò feraciſſimam fuiſſe, ſed vini prorſus

optimi & innoxij, digníque quod regis Ægyptij menſa honeſtaretur. Quæ dum paras, ſuggeram interim, quod audies, vt ſpero, non repugnanter, Περπέρη nomen, quod in primo vides nummo, reſtituendum eſſe Ptolemæo, apud quem inter Aſiæ minoris vrbes Pergamo proxima dicitur Τερμέρη, pro quo in codice Palatino Περμέρη, vt audio, in noſtro & in Farneſiano Πεπέρη legitur pro Περπέρη. quam lectionem vetus quoque Ptolemæi Latina verſio confirmat Perperam nominans. Quæ autem Παρπάρων χώρα eſt Stephano, quam & ab aliis Perperinam vocari monet, eam eſſe haud dubiè, quæ in vetere nummo ἡγεμονία Περπερηνῶν appellatur, cuius vniuerſæ regionis & præfecturæ caput fuerit Περπέρη. Atque hæc ſatis. Iam enim ad poſtremum curſus noſtri ſpatium Hanniballianus noſter nos vocat.

QVOD ego priuſquam ingrediar, facere non poſſum quin tecum expoſtulem, Triſtane, quòd iniuſtæ aggreſſionis dicam impingas mihi, méque priorem prouocaſſe, me rixam excitaſſe, à me litem intentatam crimineris. O te immemorem tui! Egóne tibi litem intendi, an tu reuera mihi? Qua enim de re contendimus? De Hanniballiani, opinor, nummo meo, quem Henricus Valeſius edidit, recténe in illo femina iacens efficta ſit, an pro hac barbatus fluuij genius incîdi debuerit, quemadmodum in Commentariis tuis ante annos quatuordecim perſuadere conatus es. Ante annos ergo quatuordecim, Triſtane, cùm hæc ſcriberes, litem intendiſti, & ſerò tandem poſt tot annos cauſæ meæ patrocinium me ſuſcepiſſe in Antidoto confiteris, & audes nunc di-

Pag. 8. 12. 14. 64.

cam à me ſcriptam affirmare? At offendit te quòd vrnam cum profluente, reliquúmque fluuialem apparatum in nummo tuo mihi ſuſpectum eſſe dixi, & hoc calumniam vocas. Si hæc calumnia eſt, quatuordecim annis antiquior calumnia tua fuit, quàm mea. Sed quod genus eſt calumniæ, ſi ſuſpectum id habeas, quod an verum ſit incertum eſt? Quæro enim ex te, ſi quis olim, quando aprum in Diadumeniani nummo de principis illius venationibus exponebas, ſuſpectam ſibi hanc interpretationem diceret, an iure huic homini ſuccenſeres, cùm falſam ipſemet poſtea deprehenderis, didiceríſque ex Athenæo, aprum hunc, non ad Diadumenianum, ſed ad Epheſios, qui in nummo inſcripti ſunt, referendum vrbem illic vbi aprum offenderent, condere iuſſos ab oraculo? Quod

namque in Diadumeniani nummo tunc contigit, cur euenire poſſe neges in Hanniballiani? Nimium ènim, vt iam dixi, te amas, ſi falli te nuſquam poſſe arbitraris. Errare ac labi etiam iis qui pauca ſcribunt procliue eſt; & præclarè tecum agitur, ſi cùm plurima ſcribas non in multis reprehendare. Sed hoc tamen concedamus, non erraſſe te in nummo tuo: an quod per Bigotios fratres renuntiaui, propterea quòd in tuo non es lapſus, ego lapſus ſum in meo? Barbatum tu fluuium in tuo vidiſti. per me liceat. Si feminam in meo vident & dicunt omnes, cur pergis obluctari, atque vt grauiſſimi & ornatiſſimi viri ſuffragium mihi eripias, nullum ab eo datum ipſo, vt ais, abnuente conteſtaris? Equidem, ſi negat ſe dixiſſe, malè me dicam audiuiſſe. Hoc enim credi malo, quàm de integræ fidei

fidei viro aliud ſuſpicari. At ego id negaſſe illum tum credam tibi, cùm fidem feceris te in aliis quæ narras nunquam βεργάζειν, ſed vera & ſincera ſemper loqui. Nunc verò quid cauſæ ſit, cur ipſum, vel quemquam alium, de Securitate Hanniballiani noſtri vera pronuntiaſſe pœniteat, & feminam re ipſa videri, & ea vultus capitíſque forma, qua effingi Securitatem deſignarique mos fuit? Omiſſum neſcio quid, aut negligentiùs à ſculptore inciſum queſtus es in tabella qua vſus eſt Valeſius: en tibi nunc accuratiùs ad archetypum ſuum expreſſam effigiem eandem, & cum hac binas alias, quæ Securitatem eandem in aliis, Gordiani & Philippi, nummis diuerſè repræſentant.

nina conſpicias, ſemiiacentis
næ, cui ſolum ſit pro cathedra
ſcipio pro columna. Quæ vtique
ſuis abs te momentis perpenſa ſi
fuiſſent, & verum hic Deæ huius
ſimulacrum agnoſceres, & labori
peperciſſes, quem pro fluuij tui
genio in caſſum ſuſcepiſti. In caſſum
profectò. Quid enim aliud
ſunt, quæ de munito per Hanniballianum
Euphrate, déque aliis ſimilibus,
argutè vt viſus es in Commentario
tuo, & in Epiſtola coniecisti,
quàm ſcita, ſed friuola, ingenij
tui commenta, quæ meritò
poſſint, inter ægrorum ſomnia, vel
ſi mauis inter Antiphanis Bergæi
ἄπιστα incredibilia numerari? Sed
quò tandem iterum, mi Triſtane,
prouehimur? quouſque hanc ſerram
reciprocamus? nullúſne finis
erit controuerſiæ? Pacem optare te
dicis: ego vel intermiſſam dolui.

ergo iam nunc redimus in ratiam? cur ſermones vulgo de nobis altercatione noſtra damus? Tu vide quodnam mihi redintegratæ beneuolentiæ tuæ pignus eſſe iubeas: meæ tibi fideiuſſor liber hic erit, qui poſtremum ſe in hoc genere futurum pollicetur. Poſſumus nos ſanè; ac debemus, quoniam ita Chriſti lex iubet, etiam inimicos diligere. Sed quanto iucundius, quantóque eſt glorioſius, homines eadem fide præditos, eandémque ad ſpem adſpirantes, concordes inter ſe mutuóque amantes viuere, quàm auerſos & inimicos? Amemus itaque, oro te atque obteſtor, & quod caput eſt, quódque optimus diligendi magiſter præci-
1.Ioan.3.18 pit, *Diligamus non verbo neque lingua, ſed opere & veritate.*

FINIS.

41 957823

MC